Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACHT 2010

AISTRIÚCHÁN AR SCÉIM MHARCÁLA

NASCMHODÚIL

LEIBHÉAL COMÓNTA

GCAT 2010

Scrúdú Nascmhódúil

Scéim Mharcála & Réiteach

Scrúdú Scríofa

Marcanna Iomlána an Scrúdaithe 160	
Gradam	**128 marc**
Fiúntas	**104 marc**
Pas	**80 marc**

Roinn A **Closamharc** **30 marc**

Cuid 1

C.1 Cén fáth nach ndearna Sinéad an dara smaoineamh nuair a fuair sí an seans a bheith ina bainisteoir ar chomhlacht earcaíochta? 2 mharc

Chinn sí go raibh sí ag iarraidh a bheith ag obair le Acmhainní Daonna/tar éis di a bheith ag obair i roinnt rannóg éagsúil bhí taithí aici in Acmhainní Daonna agus thaitin sé léi.

1@ 2m
(1+1)

C.2 Ainmnigh dhá scil a bhíonn ag teastáil le gnólacht a reáchtáil. 2 mharc

Airgeadas, soláthar foirne, margaíocht, idirbheartaíocht.

2 @ 1m

C.3 Cad é an rud is tábhachtaí atá le déanamh ag aon ghníomhaireacht earcaíochta má tá siad ag súil leis go n-éireoidh leo ina gcuid oibre? 2 mharc

1. A bheith in ann fostaithe a mheaitseáil le folúntais.
2. Tuiscint chríochnúil a bheith agat ar go leor earnálacha éagsúla/díolachán, airgeadas, déantúsaíocht, TF.

2 @ 1m

Cuid 2

C.4 Cén fáth nach mian le Micheál dul ar imirce? 4 mharc

1. Ní theastaíonn uaidh a theaghlach agus a chairde a fhágáil.
2. Measann sé go bhféadfadh sé a bheidh deacair post a fháil nuair a fhillfidh sé/beidh sé deacair dul i dtaithí air arís.

2 @ 2m
(0, 2)

C.5 Cad iad na laigeachtaí atá ag Mícheál agus é ag lorg oibre? 4 mharc

1. Níl a CV chomh maith agus a d'fhéadfadh sé a bheith/ní sárthaispeántas é.
2. Níl a CV cothrom le dáta m.s oideachas breise.
3. D'oibrigh sé mar theicneoir ailtireachta/ deacair fostaíocht a fháil san earnáil tógála.
4. Níl sé solúbtha/níl sé sásta dul ar imirce
5. Níl aon teagmháil phearsanta aige le fostóirí a d'fhéadfadh a bheith ann/ CVanna a sheoladh, a uaslódáil, chuig fostóirí.
6. Níl a dhóthain taithí oibre aige.

2 @ 2m
(1+1)

C.6 Cén chomhairle atá ag Sinéad maidir le CV maith? 4 mharc

1. Bíodh sé ag seasamh amach. Bí difriúil agus úsáid línte ábhair a tharraingeoidh aird
2. Leag béim ar an ní atá speisialta fút/ na rudaí ar féidir leatsa a dhéanamh níos fearr ná aon duine eile/cuir oideachas breise san áireamh.
3. Bí cinnte go bhfuil béim ar na príomhnithe atá bainte amach agat.
4. Ba chóir go mbeadh an CV éasca le léamh.
5. Meaitseáil do CV leis an bpost atáthar a thairiscint.
6. Bíodh sé ullmhaithe go maith agus go cúramach.

4@1m

Cuid 3

C.7 Tabhair breac-chuntas ar thrí chúis ar fiú a bheith ullamh d'agallaimh? 6 mharc

1. Tugann d'fhreagraí deis don fhostóir aithne níos fearr a chur ort agus ar do phearsantacht agus ar an méid atá i do CV/ tabhair freagraí mionsonraithe/déan taighde ar an gcuideachta/bí ullamh le ceisteanna roimh ré/ullmhaigh freagraí.
2. Ní fhaigheann tú ach deis amháin dul i bhfeidhm ar thuairm duine agus ba chóir duit gléasadh go cuí/gothaí coirp a úsáid/ lámh a chroitheadh/ag cur ceisteanna míchuí.
3. Déan cinnte nach bhfaighidh fostóirí aon rud míchuí amach fút ar láithreáin líonra shóisialta.
4. Bíonn agallaimh níos éasca nuair a bhíonn cleachtadh agat a bheith ag labhairt go poiblí.

3 @ 2m
(1+1)

C.8 Dar le Sinéad, conas atá roinnt daoine ag tapú a ndeise sa chúlú eacnamaíochta? 6 mharc

1. Roghnaíonn roinnt daoine a ngnó féin a bhunú/Tá gníomhaíocht fhiontraíochta láidir in Éirinn agus is rud maith é sin don gheilleagar/cruthófar níos mó oibre/tá roinnt iarrthóirí a bhain úsáid as a cuid seirbhísí anois ag fostú daoine iad féin.

2. Tá go leor daoine atá amuigh as obair ag tapú na deise athbhreithniú a dhéanamh ar a slí bheatha féin.

Dhá ráiteas
1 @ 4m (2 + 2)
1@ 2m (0, 2)

Roinn B — Cás-Staidéar — 30 marc

C.1 (i) Liostaigh trí dhream seachas Bord Fiontair an Chontae agus an Chomhairle Chontae a mbeadh suim agus páirt acu sa cheantar.

(ii) Tabhair cúis amháin a mbeadh gach dream a luaigh tú páirteach sa Choiste Forbartha Pobail. **6 mharc**

1. Eagraíochtaí sóisialta, spóirt, tráchtála agus oideachais. 3 @ 1m

2. Cúiseanna

Sóisialta — Lena chinntiú go bhfuil freastal á dhéanamh ar riachtanais na n-aoisghrúpaí go léir, óg/sean.

Spóirt — Lena chinntiú go bhfuil forbairt ar thaitneamhachtaí is féidir a úsáid/ spórt a chur chun cinn ina gceantar/ saoráidí cuí a sholáthar.

Tráchtála — Lena chinntiú go mbeidh aon pháirc ghnó a d’fhéadfaí a fhorbairt cuí d’úsáid na ngnóthaí/ déanfar ionadaíocht ar a gcuid leasanna/ borradh faoi dhíolacháin/ caidreamh poiblí maith/ taithí gnó/scil ghnó a sholáthar.

Oideachais — Le taispeáint do dhaoine óga go bhfuil a gcuid oideachais tábhachtach don réimse/ ionadaíoch ar leasanna daoine óga/ soláthraítear oiliúna/ uas-sciliú/ tionscadail scoile a fhorbairt.

Ní cheadaítear cúiseanna a thabhairt an athuair.
Glacfar le haon fhreagra bailí.

3 @ 1m

C.2 (i) Cén fáth a bhfuil Bord Fiontair an Chontae agus an Chomhairle Chontae páirteach sa Choiste Forbartha Pobail?

(ii) Luaigh trí shlí ar féidir forbairt fiontair nua i gCill Mhaolmhuaidh a spreagadh. Mínigh gach ceann de do fhreagraí. **12 mharc**

(i)
1. Cuireann na Boird Fiontar Contae fiontraíocht chun cinn/ trí chabhrú le fiontair atá ann cheana agus le fiontair nua i gceantair áitiúla/cúnamh a thairt d’fhiontair nua ó thaobh deontas, comhairle nó meantóireacht.
2. Breathnaíonn na Comhairlí Contae amach do na ceantair áitiúla/tá siad freagrach as pleanáil/ saincheisteanna comhshaoil agus taitneamhachtaí sna réimsí sin.

2 @ 3m
(2 + 1)

(ii)
1. Deontais.
2. Taitneamhachtaí le seirbhísí/ aonaid fiontair / infrastruchtúir.
3. Tacaíocht/meantóireacht/comhairle.
4. Oibriú le cúrsaí fiontair i scoileanna áitiúla/coláistí/oiliúint a chur ar fáil/cúrsaí.
5. Turasóireacht – margaíocht/láithreán gréasáin/cur chun cinn/ionad eachtraíocht.

3 @2m

(1+1)

C.3 (i) Déan cur síos ar shlí amháin ina bhféadfaí tuairimí a lorg ó mhuintir na háite. Tabhair dhá bhuntáiste atá ag an modh seo chun eolas a bhailiú.

(ii) Agus an t-eolas sa Tábla á úsáid agat, mol treocht amháin a mbeidh tionchar aici ar na cinntí a dhéanfaidh an Coiste Forbartha Pobail.

(iii) Tabhair breac-chuntas ar dhá thionscadal ar chóir don Choiste Forbartha Pobail tús áite a thabhairt dóibh, dar leat, chun go mbeidh Cill Mhaolmhuaidh in ann aghaidh a thabhairt ar na dúshláin atá roimpi, chomh maith le gach rud maith faoin mbaile agus faoin gceantar a choimeád. 12 mharc

(i) 1. Ceistiúchán/Bosca Moltaí.
Is sraith cheisteanna scríofa í seo/tuairimí iarrtha chun réimsí a bhfuil suim agat iontu a chlúdú/tuairimí a fheiceáil/cinntí a dhéanamh.

Buntáistí
(a) Tá an dearadh éasca
(b) Tapa le riaradh
(c) Saor le déanamh.

2. Agallamh
Is bealach duine ar dhuine é seo chun tuairimí a fháil amach ar cheisteanna ar leith. Comhlíonann an t-agallóir na freagraí.

Buntáistí
(a) Féadfaidh an t-agallóir na ceisteanna a mhíniú.
(b) Freagairt ard ar gach ceist.

3. Cruinniú Pobail
Geallsealbhóirí áitiúla/daoine áitiúla ag teacht le chéile

Buntáistí
(a) Smaointí a chur le chéile
(b) Tuairimí a léiriú agus a chur in iúl.

4 mharc
Cur síos 2m (1+1)
Buntáistí 2 @ 1m

(ii) Treocht

Is féidir aon chatagóir a roghnú. Ráiteas ábhartha.

Daonra – líon na ndaoine óga ag laghdú/ líon na ndaoine scothaosta ag méadú.

2m (0, 2)

1. Siúlóidí áilleachta/Bailte Slachtmhara/Feachtas Bruscair/Tírdhreachú
2. Trá
3. Muileann
4. Ionad eachtraíochta
5. Ionad Acmhainní
6. Fostóir
7. Creche
8. Láithreán Gréasáin

2 @ 3m

1m – ráiteas ar an tionscadal
1m – conas ar bhain siad an dúshlán amach
1m – coimeád na nithe maithe faoin gceantar

Ní cheadaítear freagraí a thabhairt an athuair.

Cuid C — Ceisteanna Ginearálta — 100 marc

C.1 (a) Luaigh an táirge / an tseirbhís a chuireann an gnólacht / fiontar seo ar fáil.
2 mharc

Ainm an táirge/an tseirbhís 2m

(b) Déan anailís LLDB (SWOT i mBéarla) don ghnólacht/don fhiontar sin.
8 mharc

Láidreachtaí - suíomh/táirge/seirbhís/foireann/clú/gradaim/custaiméirí dílse

Laigeachtaí - drochbhainistíocht/gá le caipiteal/áitreabh as dáta/trealamh

Deiseanna - margaí nua/leathnú/táirgí nua/taithí/fostaithe oilte

Bagairtí - iomaíocht/costas airgeadais/drochfhostaithe/cúlú eacnamaíochta

2 phointe faoi gach ceannteideal
Ní cheadaítear pointí/samplaí a thabhairt an athuair.
4 @ 2m
(1 + 1)

(c) Mínigh trí thréith phearsanta atá ag fiontraí rathúil i do cheantar. **6 mharc**

Aon trí thréith chuí ainmnithe.

Spreagtha
Nuálach
Cumarsáidí maith
Féintionscnóir
Duine a thógann riosca

3 @ 2m
(1 + 1)

(d) Cén difríocht atá idir ról an fhiontraí agus ról an bhainisteora i ngnólacht?
9 mharc

1. Tagann an fiontraí chun cinn leis an smaoineamh/ bíonn an bainisteoir freagrach as é a chur i bhfeidhm/ feidhm faoi leith/ an gnó a rith.
2. Tógann an fiontraí rioscaí ach ní gá go mbeadh aon rioscaí le tógáil ag an mbainisteoir.
3. Oibríonn an fiontraí dó/di féin ach bíonn bainisteoir fostaithe ag daoine eile go minic.
4. D'fhéadfadh sé nach mbeadh oiliúint shainiúil ar an bhfiontraí ach bíonn oiliúint shainiúil ar an mbainisteoir ar réimse amháin nó níos mó.
5. D'fhéadfadh an fiontraí brabús mór a dhéanamh ach íoctar tuarastal socraithe leis an mbainisteoir.
6. Is é/í an fiontraí a bhunaíonn an gnó agus is é/í an bainisteoir a ritheann é.

Ní mór do chodarsnachtaí a bheith soiléir
Ní cheadaítear pointí a thabhairt an athuair.
3 @ 3m

C.2 **Luaigh gníomhaíocht obair foirne amháin a raibh baint agat léi. Cuir in iúl go soiléir cén ról a bhí agat sa ghníomhaíocht seo.** **4 mharc**

Ainm na Gníomhaíochta 1m

Ról sa ghníomhaíocht 3m

Luaigh ról + mínigh
(1 + 2)

(b) Tabhair breac-chuntas ar thrí shlí a bhfuil tairbhe le baint as an obair foirne sa ghníomhaíocht seo. **6 mharc**

Tairbhí a bhaineann le hobair foirne

1. Déanann tú níos mó oibre/níos tapa/roinntear an obair.
2. Glacann gach duine úinéireacht ar an gcuid a bhfuil siad freagrach as/roinntear freagracht/ ní bhíonn an iomarca brú ar dhuine amháin
3. Roinntear taithí & scileanna/ éagsúlacht láidreachtaí/laigeachtaí/breis smaointe.
4. Seachnaítear agóidí toisc go mbíonn cumarsáid idir a chéile mar chuid riachtanach d’obair foirne/tá guth ag gach duine.
5. Bíonn oibrithe níos sásta de réir mar a théann caidrimh le comhghleacaithe i bhfeabhas/spreagadh níos fearr.
6. Féadann oibrithe oibriú níos dlúithe leis na daoine sin a mbíonn leas comhchoiteann acu.
7. Níos éasca fadhbanna a réiteach, athbhreithniú ar níos mó ná cur chuige amháin.
8. Feabhas ar scileanna cumarsáide/idirphearsanta.

3 @ 2m
(1+1)

(c) Cad a dhéanann ball maith foirne de dhuine? **6 mharc**

1. A bheith ina éisteoir maith.
2. A bheith in ann do chuid féin a dhéanamh/smaointe a roinnt.
3. A bheith go maith ag spreagadh daoine eile chun páirt a ghlacadh.
4. Cúnamh a iarraidh ar dhaoine eile nuair a theastaíonn sé/cúnamh a thairiscint nuair a bhíonn sé ag teastáil.
5. A bheith in ann fanacht leis an sprioc/ a bheith tiomanta an fhoireann a choinneáil ag obair trí sprioc-amanna a choinneáil.
6. A bheith go maith ag coinneáil taifid ar an méid a chinntear, cé duine a dhéanann cén rud srl.
7. A bheith in ann cur suas le smaointe/dearcaí eile/cáintí.

3 @ 2m
(0, 2)

(d) Déan cur síos ar thrí shlí ar féidir le foireann a gcuid oibre mar ghrúpa a mheas. **9 mharc**

1. Comparáid a dhéanamh idir an méid a baineadh amach agus na pleananna/targaidí a cuireadh le chéile/ aidhmeanna/ spriocanna/ cé chomh maith agus a d'éirigh leis an ngníomhaíocht.
2. Plé ranga.
3. Ceist a chur ar mhúinteoirí/ar dhaoine fásta eile.
4. Féadfaidh foirne athbhreithniú a dhéanamh ar fhorbairt gach baill/ scileanna nua a foghlaimíodh/ caighdeán an mhéid a foghlaimíodh/déan/LLDBSWOT/SCOT/SPOT.
5. An raibh mórán easaontais ann.
6. Cén réiteach a bhí ar na heasaontais.
7. Ceistiúcháin.

3 @ 3m
(1 + 1 + 1)

C.3 (a) Mínigh na <u>trí</u> théarma a bhfuil líne fúthu. **6 mharc**

CV: Curriculum Vitae. Is cáipéis í seo a leagan amach/ eolas pearsanta, oideachas, taithí oibre i dteannta le scileanna agus tallanna mar aon le heolas ábhartha ar bith eile ar an té atá ag lorg fostaíochta.

Moltóirí: Is daoine iad seo a bhfuil aithne acu ar an gcuardaitheoir poist agus is féidir le fostóir a bheadh i gceist teagmháil a dhéanamh leo chun tuairisc a chur faoina n-iontaofacht.

Fostóir comhionannais deiseanna:

Ciallaíonn sé sin nach ndéanfaidh an fostóir idirdhealú idir iarratasóirí ar bhonn inscne, aoise, cine, creidimh, grúpa eitnigh, inscne, stádas pósta, míchumais srl./ faigheann gach duine an seans céanna.

3 @ 2m
(0, 2)

(b) Dar leat, cén fáth a bhfuil duine atá dírithe ar na custaiméirí agus báúil leo, ag teastáil ó Chaife an Bheadaí don jab seo. **5 mharc**

1. Caithfear a bheith in ann déileáil leis an bpobal.
2. Caithfidh an t-oibrí a bheith sásta freastal ar éilimh an chustaiméara ar bhealach deas/íomhá phoiblí mhaith/dea-cháil.
3. Tá sé tábhachtach go mbeadh na custaiméirí sásta leis an tseirbhís le go dtiocfaidh siad ar ais arís.
4. Bíonn an gnó níos iomaíche dá b(h)arr/treisítear díolacháin.

3 phointe
2 @ 2m
(0, 2)
1 @ 1m

(c) **Cén chomhairle a thabharfá do dhuine a bheadh ag líonadh foirm iarratais?**

8 mharc

1. Lean na treoracha ar fad/úsáid peann dubh/ bloclitreacha/cuir grianghraf isteach má iarrtar é.
2. Clóbhuail mionsonraí le gur féidir do lámhscríbhneoireacht a léamh/líon isteach ar ríomhaire é más féidir/inléiteacht/litriú i gceart.
3. Freagair gach páirt/bí macánta/ cuir isteach bileog bhreise más gá/cinntigh go síníonn tú an fhoirm.
4. Déan cóip den fhoirm fholamh agus cleacht í a líonadh isteach.
5. Coinnigh cóip den fhoirm chomhlánaithe/chun tú féin a ullmhú don agallamh.
6. Cuir isteach an fhoirm in am lena chinntiú nach mbeidh sí ró-dhéanach le cáiliú.
7. Ná fág go dtí an nóiméad deiridh í/téigh go mall agus tú ag líonadh na foirme.

4 @ 2m
(1+1)

(d) **Tabhair breac-chuntas ar cheithre phíosa eolais ba chóir a bheith mar chuid de chonradh fostaíochta.**

6 mharc

1. Mionsonraí ar phá/thuarastal, cé mhéad nuair a fhaigheann tú íoctha/ an tslí a n-íoctar tú /ragobair/bónas.
2. Teidlíochtaí saoire, an uair a thosaíonn an bhliain oibre/ cén uair ar féidir leat saoire a thógáil/ cé mhéad lá saoire atá i gceist.
3 Teidlíochtaí saoire breoiteachta, cé mhéad lá sula dteastaíonn teastas uait/ mionsonraí ar íocaíocht má bhíonn tú breoite.
4. Mionsonraí an phoist atá tú a dhéanamh/ teideal an phoist.
5. Cód iompair/ nós imeachta gearán, cé leis/léi ar féidir leat gearán a dhéanamh agus conas gearán a dhéanamh.
6. Mionsonraí ar shaoire reachtúil ar nós saoire do thuismitheoirí/ saoire mháithreachais.
7. Ainm/seoladh an fhostóra, ainm/seoladh an fhostaí.
8. Dáta tosaigh an fhostaí/ achar an chonartha.
9. Síniú an fhostaí.

2 @2
(1+1)
2 @ 1m

C.4 (a) Ainmnigh an ghníomhaíocht. An raibh rath ar an ngníomhaíocht? Mínigh é sin.
5 mharc

Gníomhaíocht ina raibh ról ceannaireachta agat a aimniú. 1m

Rathúil? Bhí nó Ní raibh 2 @ 2m
(0,2)

(b) Cad iad na cáilíochtaí a bhíonn ag ceannaire rathúil / éifeachtach in eagraíocht ar bith?
6 mharc

1 Cinnteoidh pleanálaí maith go mbainfear amach spriocanna.
2 Tá eolas aige nó aici ar gach gné d'obair na heagraíochta.
3 Pearsantacht charasmatach le go mbeidh daoine in ann oibriú leo.
4 Cinnteoir maith le gur féidir dul chun cinn a dhéanamh.
5 Scileanna maithe cumarsáide agus éisteachta a bheith acu.
6 A bheith nuálach, gan aon leisce air/uirthi rudaí nua a thriail.
7 A bheith mar inspreagthóir maith le gur féidir leis/léi spreagadh a thabhairt do dhaoine eile san eagraíocht.
8 A bheith in ann tarmligean a dhéanamh.

3 @ 2m
(1 + 1)

(c) Cén tairbhe a bhaineann eagraíocht as ceannaireacht éifeachtach?
6 mharc

1 Beidh sí níos brabúsaí/ níos rathúla.
2 Beidh dea-cháil uirthi mar fhostóir agus go ginearálta.
3 Beidh na hoibrithe níos sona/ níos lú struis/ níos lú athrú foirne/ níos lú fadhbanna ó thaobh caidrimh tionscail.
4 A ról ar eolas ag an bhfoireann/ breis táirgiúlachta/ spreagadh.

3 @ 2m
(1+1)

(d) **(i)** **Mínigh cad atá i gceist leis an téarma 'duine maith cumarsáide'?**
(ii) **Tabhair breac-chuntas ar thrí shlí le feabhas a chur ar do chuid scileanna cumarsáide.** **8 mharc**

(i) Is duine é/í seo atá in ann a phointe a chur trasna ar bhealach éifeachtach le go ngníomhaítear ar an eolas. Éisteoir maith le go gcloisfidh sé nó si an méid atá á rá gan míthuiscint a bhaint as.

2m (1+1)

(ii)
1. Freastal ar chúrsa oiliúna chun cabhair ón taobh amuigh a fháil.
2. Cleachtadh a fháil ar a bheith ag labhairt go poiblí/bí páirteach i ngrúpa drámaíochta.
3. Scileanna ICT/ i scríobh tuarascálacha a fheabhsú
4. A bheith ullamh le nach mbeidh tú ag déanamh imní faoi cheisteanna a bhéarfadh amuigh ort /le go mbeidh tú in ann freagra a thabhairt ar na ceisteanna a chuirtear ort /déan agallaimh bhréige
5. Taighde/ leabhair féinchabhracha a léamh/ láithreán gréasáin.

3 @ 2m
(1 +1)

C5 **(a)** **Leag amach clár oibre don chéad chruinniú ranga maidir leis an ngníomhaíocht seo.** **5 mharc**

CLÁR OIBRE

1. Toghadh Oifigeach* an Chathaoirligh
   an Rúnaí
   an Chisteora
2. Cén carthanacht a fhaigheann tacaíocht uathu.
3. Déan plean oibre a dhréachtú/ tascanna a tharmligean.
4. Cúrsaí airgid a phlé.
5. Cead ón bPríomhoide a shocrú.*
6. Dáta don ghníomhaíocht a shocrú.
7. An chéad chruinniú eile a eagrú.
8. Aon ghnó eile.

5 @ 1m
***Pointe Éigeantach**

(b) **Tabhair breac-chuntas ar thrí shlí a mbainfidh na mic léinn tairbhe as a bheith páirteach sa ghníomhaíocht seo.** **6 mharc**

1. Cleachtaítear scileanna foirne an ranga/an tábhacht a bhaineann le bheith ag éisteacht le daoine eile.
2. Cruthaítear feasacht maidir le cabhrú le daoine eile/leis an gcarthanacht agus is rud maith é sin.
3. Is féidir scileanna pearsanta a fhorbairt de réir mar a roghnaíonn na daltaí róil éagsúla le déanamh.
4. Feabhsóidh féinmheas na ndaltaí mar gheall go mbeidh ardphróifíl acu sa scoil i rith na gníomhaíochta sin/dul i mbun oibre le daoine nár oibrigh tú leo cheana féin.
5. Foghlaimeoidh siad an tábhacht a bhaineann le pleanáil agus cabhróidh sé sin leo pleananna/pleananna staidéir a dhréachtú.
6. Cabhraíonn siad le mír d'fhillteán tionscadail an nascmhodúil a chur i gcríoch.

3 @ 2m
(1+1)

(c) Mínigh an tábhacht a bhaineann le pleanáil airgeadais sa ghníomhaíocht seo.

5 mharc

1. Is féidir na targaidí a shocrú le go mbeifear in ann méid réalaíoch a bhailiú don charthanacht/ar fiú é a dhéanamh, leanúint ar aghaidh leis?
2. Monatóireacht a dhéanamh ar an méid airgid a bhailítear don charthanacht trí liostaí a choinneáil.
3. Pleanáil airgeadais leis an méid ba chóir a ghearradh a chinneadh.
4. Tabharfaidh deis do dhaltaí idirghníomhú le gnó má chinneann siad urraíocht a fháil.

1@ 3m
(2 + 1)
1@ 2m
(0, 2)

(d) Tá easaontas sa rang maidir le cúraimí. Déan cur síos ar thrí chéim a d'fhéadfaí a thabhairt chun an t-easaontas seo a réiteach.

9 mharc

1. Iarr ar an múinteoir a bheith mar idirghabhálaí/éisteacht le tuairimí gach duine/faightear tuairimí, ráitis scríofa/neamhchlaonta.
2. Plé sa rang faoi cén duine is fearr ag cén rud/ beidh gach duine in ann a láidreachtaí a mhíniú/go roghnaítear an duine is fearr don phost.
3. Gach freagracht/ról a shainmhíniú le go mbeidh gach duine soiléir faoin méid atá i gceist/ba chóir go gcuirfeadh sin deireadh le heasaontais le go mbeidh gach duine rannpháirteach.
4. Foirne beaga a shocrú amach seachas daoine aonair chun freastal ar fhreagrachtaí/ scileanna, ualach oibre roinnte/cinntí níos fearr.

3 @ 3m
(1+1+1)

C.6 (a) Tabhair breac-chuntas ar dhá bhuntáiste a bhaineann le taithí oibre nó scáthfhoghlaim. **4 mharc**

1. Faigheann tú amach faoin méid a bhíonn i gceist le post ar leith.
2. Faigheann tú taithí ar cad atá i gceist le bheith in am/ gach lá srl./ blaiseadh ar an saol oibre.
3. Beidh moltóir agat ar do CV/teagmhálaí.
4. Faigheann tú tairiscintí ar obair shamhraidh/ pháirtaimseartha.
5. Tá tú in ann cinntí eolasacha a dhéanamh faoi do roghanna gairmeacha beatha.
6. Foghlaimíonn tú scileanna nua/ scileanna a fheabhsú.
7. Neartaíonn d'fhéinmheas/ muinín ó bheith ag idirghníomhú le daoine fásta eile.
8. Cabhraíonn tú le do thionscadail nascmhodúil a chur i gcríoch.
9. Tugtar spreagadh duit oibriú níos déine ar scoil.

2 @ 2m
(1 + 1)

(b) Mínigh dhá dhualgas atá ar fhostóir maidir le sláinte agus sábháilteacht san obair. **6 mharc**

1. Coinníollacha sábháilte oibre/ saoráidí cuí/ sosanna/ laethanta saoire/ meaisíní oibre cuí srl a chur ar fáil
2. Oiliúint chuí/ treoir a chur ar fáil/ dóthain comharthaí a bheith in airde/ druileanna dóiteáin
3. Éadach agus trealamh sábháilteachta a chur ar fáil.
4. Ráiteas sábháilteachta a réiteach/ a chinntiú go bhfuil measúnú déanta ar rioscaí.
5 . Céimeanna a ghlacadh chun bulaíocht a sheachaint
6. Oifigeach Sábháilteachta a cheapadh/ timpistí a chur in iúl don Oifigeach Sláinte agus Sábháilteachta.

2 @ 3m
(1 + 2)
do mhíniú agus do shampla

(c) Tabhair breac-chuntas ar conas a phleanáil agus a d'eagraigh tú do shocrúchán oibre / scáthfhoghlaim.
Scríobh measúnú gairid ar do shocrúchán oibre / scáthfhoghlaim.

7 mharc

Conas a phleanáil agus a d'eagraigh tú

1. An bealach a bhfuair tú an socrúchán.
2. Socruithe taistil.
3. Taighde ar an eagraíocht.
4. Foirmeacha toillithe.
5. Thug tú faoi oiliúint ábhartha.
6. An cód culaithirte a sheiceáil/amanna tosaithe, críochnaithe.
7. Socruithe lóin a dhéanamh.

3 @ 1m

Meastóireacht:

1. Déan trácht ar rogha gairme/staidéir amach anseo agus an cineál sin poist.
2. Déan trácht conas ar chabhraigh sé: sa bhaile
3. Ar scoil
4. Sa phobal

4 @ 1m

(d) Déan cur síos ar cheithre dheacracht a d'fhéadfadh a bheith ag mac léinn agus é / í ar thaithí oibre nó ag scáthfhoghlaim.

8 mharc

1. Gan an dóthain oibre le déanamh/leadrán.
2. Deacrachtaí labhairt le daoine eile/ábhair imní pearsanta a shárú/cúthaileacht.
3. Easpa oiliúna do thascanna/gan aon treoracha a bheith tugtha/deacrachtaí leis an obair.
4. An eagraíocht/na hoibrithe ag caitheamh go dona leat/iomarca oibre/ dúshaothrú/ aireanta fada.
5. Saincheisteanna praictiúla/iompar/coinneáil ama/cód culaithirte
6. A bheith fágtha amach/gan na fostaithe a bheith sásta cabhrú le mac léinn.

4 @ 2
(1 + 1)